

AFIRMAREA PRINCIPIILOR ETICII ȘI ECHITĂȚII SOCIALISTE ÎN MUNCA PROFESIONALĂ A CADRELOR MEDICO-SANITARE

dr. Z. Ander

Din documentele Congresului al XI-lea al P.C.R. reiese limpede că dezvoltarea conștiinței socialiste este o necesitate obiectivă și constituie un factor esențial al edificării societății socialiste. Baza obiectivă a conștiinței medicale socialiste o constituie noile relații sociale (de proprietate, de muncă, de retribuție etc.) din sectorul sanitar. Dreptul la sănătate, înscris în constituția țării, se asigură prin rețeaua sanitară de stat care se caracterizează prin faptul că este unitar și planificat, larg accesibil populației, calificat, gratuit și cu accentul pus pe profilaxie. Aceste caracteristici se realizează pe de o parte prin condițiile obiective asigurate de baza materială și organizatorică iar pe de altă parte prin cel mai important factor subiectiv în munca profesională a cadrelor medico-sanitare: conștiința medicală socialistă.

Vom încerca să analizăm modalitățile prin care principiile eticii și echității socialiste se afirmă în realizarea caracteristicilor socialiste ale ocrotirii sănătății.

1. *Caracterul de stat, unificat și planificat* al ocrotirii sănătății creează obiectiv o situație social-economică egală pentru medici. Sistemul unic privind admiterea în învățămîntul medical, caracterul gratuit al acestuia, repartizarea în rețeaua sanitară, posibilitățile de specializare, perfecționare, obținerea de titluri științifice, ocuparea de posturi prin concurs etc., se perfecționează neconținut, asigurînd posibilități egale pentru toți, urcarea pe treptele profesionale fiind în funcție de calitățile, capacitățile și munca fiecăruia. Astfel, se omogenizează corpul medical și inegalitatea dintre ei pe plan economic (venituri) și social (statutul, rolul în rețeaua sanitară) se realizează în funcție de munca depusă, calificarea lor, condițiile de muncă. Retribuția legală se face după funcție, vechime, grad, titlu științific sau condiții deosebite de muncă. Se combat veniturile ilicite care țin de atitudini individualiste, mercantile sau tendința de a avea venituri realizate prin exploatarea altora, abuz de anumite situații.

Faptul moral de îmbinare benevolă, conștientă a interesului personal cu cel al colectivității constă în concordanța între vorbe (atitudine, poziție critică) și fapte (comportament, acțiune) ale medicului care trebuie să fie călăuzite de principiile, normele și regulile eticii și echității socialiste. Socialismul creează cele mai bune condiții pentru afirmarea și realizarea principiilor de bază ale eticii și deontologiei medicale: „Salus egroti suprema lex est”, care astăzi înseamnă exigența de a face totul în interesul bolnavului și ca medic și ca om.

2. *Larga accesibilitate* în timp, în spațiu și în profil a asistenței medicale se realizează obiectiv prin organizarea și funcționarea adecvată a instituțiilor medicale. Latura subiectivă ține de modul în care cadrele medico-sanitare își adaptează programul de lucru specificului teritorial, aduc la cunoștința publicului și respectă acest program, asigură garda

permanentă acolo unde este necesar, extind sistemul de programare a bolnavului, rezervă ore speciale pentru eliberarea de documente. Continuitatea serviciului de asistență este o caracteristică generală a activității sanitare.

3. *Calitatea asistenței medicale* este asigurată de baza materială și calificarea cadrelor. Condițiile obiective ale unei asistențe calificate cresc an de an prin investiții și alocării bugetare. Aici aparține și posibilitatea de specializare, perfecționare, reciclare și profilare a cadrelor medicale de la toate nivelele. Medicul fiind „un alergător de cursă lungă” sau „un student pînă la moarte” astăzi, în condițiile revoluției tehnico-științifice, trebuie să țină pas cu progresul științei și trebuie să dispună de conștiința medicală socialistă pentru a nu abuza de aceste cunoștințe, utilizîndu-le totdeauna în interesul bolnavului. Această conștiință medicală, îndrumată de principiile eticii și echității socialiste vor conduce, stimula sau frîna mîna și în general comportamentul medicului pentru a asigura asistența medicală *cea mai calificată* în condițiile date. Este cunoscut faptul că în general calitatea asistenței medicale nu depinde numai de calificarea savantă a personalului medico-sanitar, ci în mare măsură de elementele subiective, comportamentale mult apreciate de bolnav și aparținători.

4. *Gratuitatea asistenței medicale*, asigurată obiectiv prin rețeaua sanitară de stat se realizează de asemenea în funcție de factori comportamentali. În socialism se realizează o unitate între interesele individuale și obștești. Există interese personale loiale și cinstite care nu stînjenesc, ci ajută cauza comună, există însă interese meschine, egoiste, de profitor sau chiar de parazit care urmăresc exploatarea unor situații, manifestînd tendința de a lua fără să dai. Toate acestea constituie atentate contra gratuității asistenței medicale întretinînd o atmosferă nesănătoasă la locul de muncă. Etica și echitatea socialistă fac deosebiri între bolnavi nu pe baze mercantile (cînd e vorba de internări, medicație, îngrijire, prioritate) ci pe baza gravității a urgenței și a particularităților biopatologice ale cazului.

5. *Importanța profilaxiei* în medicina modernă constituie un principiu unanim acceptat. Medicina viitorului este sanogeneza, prevenirea oricărei îmbolnăviri, prelungirea tinereții și a vieții. Însuși conceptul de sănătate înseamnă astăzi nu pur și simplu lipsa bolii, ci o stare de bine corporală, psihică și social-economică. Prin generalizarea profilaxiei medicina devine un auxiliar prețios în formarea și perfecționarea personalității umane în care se cuprinde sănătatea corporală, mintală și morală. Pentru aceasta cultura sanitară trebuie să se generalizeze, să pătrundă în mase, regimul sănătos de viață (regimul protector față de toate genurile de vătămări) să fie urmat conștient de individ și societate. Fiecare unitate sanitară și chiar fiecare cadru medico-sanitar ar trebui să fie un model de igienă și comportament sănătos. Elementul comportamental are importanță covârșitoare atît în umanizarea instituțiilor spitalicești de toate gradele, precum și în ridicarea la un nivel superior al protecției muncii și al ergonomiei în întreprinderi și instituții, adaptîndu-se condițiile de muncă în mod optim la particularitățile ființei umane.

Toate aceste elemente subiective contribuie la prestigiul corpului medical întreg, constituind o valoare morală pentru apărarea căreia s-a înființat Colegiul medicilor și al farmaciștilor, dar care se cultivă în co-

lectivele de lucru mai mici sau mai mari chemate să realizeze zilnic „etica faptului mărunț”, neprevăzut în coduri, întemeiat doar pe conștiința morală a profesionistului.

Prestigiul corpului medical, al unităților sanitare și al fiecărui cadru medico-sanitar în parte, va crește în funcție de factorii subiectivi prin care se afirmă principiile eticii și echității socialiste în munca profesională.

Sosit la redacție: 7 ianuarie 1976.
